

Docenteninstructie Thema 1

Onder ons

Thema	Ik en mijn omgeving
Aantal uren	28
Werkkaarten	n.v.t.

Toelichting en aandachtspunten algemeen

Het doel van deze lesbrief is dat leerlingen meer leren over zichzelf, welke kwaliteiten en eigenschappen ze hebben. Maar ook over de invloed die zij op anderen en anderen op hen hebben. Veiligheid en respectvol met elkaar omgaan is altijd, maar zeker in deze lesbrief van belang.

Bewaak bij de groepsindeling dat bepaalde leerlingen niet buitengesloten worden.

In thema 2 in de lesbrief 'Lekker in je vel' wordt verder ingegaan op het onderwerp groepsdruk. Dit onderwerp sluit aan op activiteit 'Invloed op elkaar' uit deze lesbrief.

Toelichting en aandachtspunten per activiteit

Activiteit Subculturen

Relatie met kerndoelen vmbo onderbouw¹

Nederlands (1-10)	1, 6, 8
Engels (11-18)	-
Wiskunde (19-27)	-
Mens en Natuur (28-35)	33
Mens en Maatschappij (36-47)	-
Kunst en cultuur (48-52)	48, 49, 52
Bewegen en Sport (53-58)	-

Relatie met Referentiekaders Taal en Rekenen²

Nederlands	1F	2F
Gesprekken	1.1 – 1.2	2.1. – 2.2
Luisteren	1.21	2.28
Spreken	1.40	2.47
Lezen zakelijk	1.53 – 1.54 – 1.57 – 1.59	2.56 – 2.57 – 2.61 – 2.64
Lezen fictie	-	-
Schrijven	1.78 – 1.81	2.96 – 2.98 – 2.101
Wiskunde	1F	2F
-	-	-

¹ Een omschrijving van de kerndoelen vmbo onderbouw (SLO) zijn te vinden op de site van de Vakcollege Groep.

² Voor deze overzichten zijn de omschrijvingen in het Referentiekader Taal genummerd. De overzichten Referentiekaders Taal en Rekenen zijn te vinden op de site van de Vakcollege Groep.

De nummers met een 1 ervoor slaan op niveau 1F en die met een 2 ervoor op niveau 2F.

In de overzichten bij de activiteiten staan bij de Referentiekaders Taal en Rekenen die punten aangegeven waar de nadruk op valt binnen die desbetreffende activiteit.

Activiteit	Acties
Stap 1 Oriënteren	Verzamel informatie over subculturen. Onderzoek welke subculturen je op school kunt zien. Brainstorm over je aankleedpop.
Stap 2 Voorbereiden	Schets de pop, de kleding en de accessoires.
Stap 3 Uitvoeren	Maak de pop, de kleding en de accessoires.
Stap 4 Reflecteren	Houd de subcultuur-show.

Voor deze activiteit zijn naaimachines en figuurzagen nodig. Als die niet beschikbaar zijn, kan met de hand naaien een alternatief zijn. Daarnaast is uitleg door de docent nodig over naaitechnieken (met de hand en machinaal).

In plaats van figuurzagen is het natuurlijk ook mogelijk om met stevig karton te werken. De activiteit past wellicht binnen beeldende vorming. Een instructie vindt u hier:

www.homemadebyme.eu/Technieken/Figuurzagen/Basis-techn.-figuurzagen-hand.html.

Zorg voor triplex, figuurzaagjes, schuurpapier, verf, lapjes en naaimachines.

Stap 1

Introduceer het onderwerp aan de hand van foto's van Exactitudes. Dit is een kunstenaarsduo dat fotoseries maakt van mensen die er ongeveer hetzelfde uitzien. De foto's geven heel snel een beeld van wat er met een subcultuur wordt bedoeld en wat het verschil is met een cultuur. (Bepaalde groepen hebben allemaal een westerse cultuur, maar je ziet toch verschil.)

Kijk op www.exactitudes.com/ of google op afbeeldingen naar exactitudes.

In de oriëntatie kun je leerlingen antwoorden laten geven op de volgende vragen: Waaraan zie je de cultuur van iemand? Waaraan zie je de subcultuur?

Bespreek eventueel de definitie op Wikipedia: <http://nl.wikipedia.org/wiki/Subcultuur>.

“Een **subcultuur** is een cultuur die verschilt van de dominante cultuur of – in de enge zin van het woord – een erg specifieke tak van een bepaalde hiertoe behorende cultuur omschrijft.”

Hoe zeg je dat nou in je eigen woorden?

Bedenk eerst wat je zelf al weet: wat is een cultuur / wat is een subcultuur.

Kijk dan wat je wel begrijpt van wat er staat.

Wat weet je, als je je eigen kennis en de kennis van papier bij elkaar legt?

Tip: zeg het zoals je het denkt.

Bij c:

Het gaat er niet om dat ze weten wat een hippie is, maar dat ze beter begrijpen wat een subcultuur doet. Dit zijn vrij extreme subculturen die relatief ver van de meeste leerlingen af staan. Dan kunnen ze zelf creatief aan de slag met wat WEL dichtbij hen zelf staat.

Muziek is een belangrijk onderdeel van jeugdculturen. Wellicht kunt u of kan een groepje leerlingen op YouTube een playlist maken met muziek die bij een subcultuur past, om te laten horen tijdens de presentatie.

Stap 2

Kijk op www.homemadebyme.eu/Technieken/Figuurzagen/Basis-techn.-figuurzagen-hand.html.
Wellicht is er een docent beeldende vorming die de uitwerking van deze activiteit kan begeleiden.

Activiteit Vriendenboek

Relatie met kerndoelen VMBO onderbouw

Nederlands (1-10)	1, 3, 4, 6, 8, 9, 10
Engels (11-18)	-
Wiskunde (19-27)	-
Mens en Natuur (28-35)	-
Mens en Maatschappij (36-47)	43
Kunst en cultuur (48-52)	-
Bewegen en Sport (53-58)	-

Relatie met Referentiekaders Taal en Rekenen

Nederlands	1F	2F
Gesprekken	1.1 – 1.2	2.1. – 2.2
Luisteren	1.21	2.28
Spreken	-	-
Lezen zakelijk	1.53 – 1.57 – 1.59	2.56 – 2.61 – 2.64
Lezen fictie	-	-
Schrijven	1.78 – 1.81	2.96 – 2.101
Wiskunde	1F	2F
-	-	-

Activiteit	Acties
Stap 1 Oriënteren	Denk na over vrienden en vriendschappen. Brainstorm over jouw (bladzijde uit een) vriendenboek voor jongeren.
Stap 2 Voorbereiden	Ontwerp je bladzijde.
Stap 3 Uitvoeren	Maak je bladzijde.
Stap 4 Reflecteren	Maak een klassenboek met alle losse bladzijden.

Laat leerlingen in de oriëntatiefase verschillende voorbeelden van vriendenboeken bekijken. Via internet zijn ook vriendenboeken voor volwassenen te vinden. www.mijnvriendenboek.nl > inblikexemplaar.

Activiteit Stripverhaal

Relatie met kerndoelen VMBO onderbouw

Nederlands (1-10)	1, 2, 3, 4, 5, 8, 9
Engels (11-18)	11, 12
Wiskunde (19-27)	-
Mens en Natuur (28-35)	-
Mens en Maatschappij (36-47)	42, 43, 47
Kunst en cultuur (48-52)	48, 49, 52
Bewegen en Sport (53-58)	-

Relatie met Referentiekaders Taal en Rekenen

Nederlands	1F	2F
Gesprekken	1.1 – 1.2	2.1. – 2.2
Luisteren	1.21	2.28
Spreken	-	-
Lezen zakelijk	1.53 – 1.57 – 1.59	2.56 – 2.61 – 2.64
Lezen fictie	-	-
Schrijven	1.78 – 1.81 – 1.82	2.96 – 2.101 – 2.102
Wiskunde	1F	2F
-	-	-

Activiteit	Acties
Stap 1 Oriënteren	Denk na over groepsdruk en over hoe mensen elkaar beïnvloeden. Brainstorm over je strip.
Stap 2 Voorbereiden	Bedenk het verhaal. Ontwerp de strip. Oefen met het tekenen van emoties en poppetjes.
Stap 3 Uitvoeren	Maak de strip.
Stap 4 Reflecteren	Lees de strips. Stuur de beste strips naar de schoolkrant.

Oriëntatie

Deze activiteit is bedoeld om leerlingen zich ervan bewust te maken dat ze vaak zelf al haarscherp aanvoelen of iets door de beugel kan of niet. Of dat een keuze bij hen past of niet. Het gaat ook over wederzijdse (positieve en negatieve) beïnvloeding.

Het is aan te raden om deze activiteit klassikaal in te leiden zodat de begrippen duidelijk zijn (beïnvloeden, groepsdruk) en de leerlingen ook hebben gevoeld wat dat in hun situatie betekent. Ze kunnen dan later zelfstandig de overige opdrachten maken.

b. Intro-opdracht

Bekijk met de klas een klassiek filmpje over groepsdruk: http://youtu.be/wocHu0sR_eU. Het is in het Engels maar het is prima te volgen wat er gebeurt.

Pas je je aan of doe je wat je zelf wilt?
En hoe zit het in de volgende situaties?

(Uitleg: een 'ja gevoel' geeft aan dat je iets wilt. Bij een 'ja gevoel' voel je je prettig.

Een 'nee gevoel' is iets wat je liever (nog) niet wilt. Van een 'nee gevoel' word je onzeker, onrustig, je voelt je niet prettig.)

Situatie 1: *Je bent goed in sport, je kunt goed voetballen, speelt hoog en traint veel om wedstrijden te winnen. Je kiest ervoor om niet te roken, omdat daar je conditie van achteruit gaat. In je klas wordt wel gerookt en in de pauze krijg je een sigaret aangeboden. Jouw sport is belangrijk, maar jouw klasgenoten ook. Wat doe je?*

Situatie 2: *Engels vind je een leuk vak en je bent er ook goed in. Toevallig is de docent Engels nieuw. Ze is erg aardig, maar jullie klas probeert haar flink uit en het is erg lawaaierig tijdens de les. Engels is belangrijk voor je, maar je klas is ook belangrijk voor je. Hoe gedraag jij je in die les?*

Situatie 3: *Je gaat in de pauze vaak naar buiten. Je loopt met vrienden over het plein. Iedereen gooit z'n blikjes en verpakkingen gewoon in de struiken. En jij??*

Situatie 4: *Een klasgenoot is al een tijd niet blij. Waarschijnlijk blijft ze zitten. Je vriendinnen willen iets voor haar gaan doen om haar op te vrolijken. Doe je mee of denk je: dat is haar eigen zaak?*

Nabespreking: Hoe vaak telde je een ja of een nee-gevoel? Waar voel je dat in je lijf? Hoe sta je als je denkt 'nee, dit past niet bij mij'? (Denk aan: beetje voorovergebogen, schouders opgetrokken, ademhaling hoog, misschien gevoel in de keel/ in de buik)

Laat de leerlingen zich desnoods eerst nog eens inleven in een situatie met groepsdruk.

d. Wie hebben er invloed op jou?

Teken de cirkels op het bord, of laat het ontstaan tijdens een gesprek rondom een 'ik'. De pijlen wijzen twee kanten op: van 'ik' naar buiten en van buiten naar 'ik'. Maak zichtbaar dat de invloed niet altijd gelijk is, soms heeft iets van buiten meer te zeggen over jou dan andersom. Of heb jij meer invloed dan een ander.

Stap 2 en 3

De stripverhalen kunnen voor een deel ook in de lessen Nederlands uitgewerkt worden.

Activiteit Jij bent uniek

Relatie met kerndoelen VMBO onderbouw

Nederlands (1-10)	1, 6, 8
Engels (11-18)	-
Wiskunde (19-27)	-
Mens en Natuur (28-35)	-
Mens en Maatschappij (36-47)	-
Kunst en cultuur (48-52)	48, 49, 51, 52
Bewegen en Sport (53-58)	-

Relatie met Referentiekaders Taal en Rekenen

Nederlands	1F	2F
Gesprekken	1.1 – 1.2	2.1. – 2.2
Luisteren	1.21	2.28
Spreken	1.40	2.47
Lezen zakelijk	1.53 – 1.59	2.56 – 2.61 – 2.64
Lezen fictie	-	-
Schrijven	1.78 – 1.81	2.96 – 2.101
Wiskunde	1F	2F
-	-	-

Activiteit	Acties
Stap 1 Oriënteren	Denk na over jouw kenmerken: wat maakt jou uniek? Brainstorm over je kunstwerk. Maak je een poster of een schilderij?
Stap 2 Voorbereiden	Verzamel materialen. Schets je poster of schilderij.
Stap 3 Uitvoeren	Maak je poster of schilderij.
Stap 4 Reflecteren	Hang de bladzijden uit het vriendenboek bij de posters. Bekijk elkaars werk. Hoe goed kennen jullie elkaar nu?

De leerlingen kunnen dit in grote lijnen zonder verdere input. Stimuleer de creatieve uitwerking van de poster of het schilderij. Werk eventueel samen met de docent Beeldende vorming.